

Tehetséggondozás a felsőoktatásban

Koltói Lilla

■ A magyar felsőoktatási tehetséggondozás kérdését térképezzük fel a jelen számunk fókuszrovatában. A témaválasztásunkkal a célunk az volt, hogy bemutassuk a felsőoktatási tehetséggondozás legfontosabb színtereit és szervezeteit. A kiválóságok felfedezése, pályájuk segítése nem csak a felsőoktatásban dolgozók belső ügye, a tehetségek munkájuk, kutatásaik, innovációk és társadalmi szerepvállalásuk révén hozzájárulnak az ország fejlődéséhez is. A bevezetőben ízelítőt adunk a fókusz rovatunk más írásaiból, és egy ponton kiegészítve azokat, a doktori képzés néhány alapvető jellemzőjét is összegyűjtöttük. Mindez ugyan nem helyettesítheti a doktori képzés alaposabb elemzését, de egy fontos ponton járul hozzá a hallgatói kiválóság, a tehetséggondozás körképéhez. ■

A tehetség kibontakoztatásának lehetőségei a felsőoktatásban

A tehetségek felismerésének kérdése mind az interjúban, mind a kerekasztal-beszélgetésen előkerült. A tehetségek azonosítása nem elsősorban a felsőoktatás feladata, a közoktatás tehetséggondozására építve tovább lehet folytatni egy specializáltabb formában a tehetséggondozást. A közoktatás és felsőoktatás tehetséggondozásának összekapcsolására szolgál az OTDT Tehetségtülevél Programja, illetve a Csermely Péter indította Kutató Diák Mozgalom, de említést érdemel a Tehetségpontok hálózata is.

A tehetségekkel való foglalkozást a felsőoktatásban több tényező nehezíti: leginkább a tömegesedés és a kétciklusú képzés. A tömegesedés akadályozza a hallgató és oktató személyes, mester-tanítvány jellegű kapcsolatának kialakulását, amely a felsőoktatási tehetséggondozás legjellemzőbb formája beszélgetőtársaink szerint. A nagy hallgatói létszám miatt nehéz a hallgatók jobb megismerése, másrészt a nagy létszámú szemináriumok vagy a szemináriumok hiánya nehezíti a szakmai szocializációt, a tudományágba való mélyebb bevonódást. Falus András viszont kiemelte az interjúban, hogy a tömegesedéssel egyúttal többen jutnak lehetőséghez

a felsőoktatásban. A kétciklusú képzés akár törést is jelenthet egy-egy tehetség pályafutásában, különösen, ha a hallgató a mesterképzést másik egyetemen végzi, mint az alapképzést. A kerekasztal résztvevői kiemelték, hogy az alapképzésben elkezdett tehetséggondozást ösztönözni kell a mesterképzésen. A Debreceni Egyetem tehetségprogramja ezt a problémát az MA-felvételre a programban való részvételért kapható pluszpontokkal orvosolja.

A felsőoktatás minőségének javítása – az Európai Unió célkitűzései

Az Európai Bizottság 2011. szeptemberi, a felsőoktatás modernizációjára irányuló stratégiájában, az Európa 2020 részeként többek között célul tűzte ki a diplomával rendelkezők számának növelését, a társadalom szélesebb rétegeinek bevonását a felsőoktatásba és egyúttal a lemorzsolódás arányának csökkentését. Másik kiemelt cél a tanítás minőségének emelése a tananyag egyéni és munkaerő-piaci igényekhez való igazításával, a kiválóság ösztönzésével és jutalmazásával az oktatás és a kutatás területén. A stratégiában hangsúlyozzák, hogy több kutatót kell képezni a jövő ipari ágazatai számára. A felsőoktatás minőségének fejlesztése ezért magában foglalja az oktatás, a kutatás és az üzleti szféra közötti kapcsolatokat megerősítést a kiválóság és innováció támogatásának érdekében. A kiválóság és innováció ösztönzése azért is fontos cél, hogy ezzel a felsőoktatás hozzájáruljon az európai gazdaság fejlődéséhez, hogy az megerősödjön a válságból.¹

Tehetséggondozó programok a magyar felsőoktatásban

A felsőoktatási tehetséggondozásban kiemelkedő szerepe van az országos tudományos diákköri mozgalomnak és a szakkollégiumoknak, róluk részletesen olvashatnak kötetünk tanulmányai-ban. Mellettük sokat tesznek a hallgatók tehetséggondozásáért az egyetemek tehetséggondozó programjai. Kerekasztal-beszélgetésünk egyik résztvevője, Balogh László, a Debreceni Egyetem Tehetséggondozó Programjának (DETEP) egyik vezetője. A DETEP egységes, egyetemi szintű tehetséggondozó program. A programba egyéni jelentkezés útján vagy beválogatással lehet bejutni. A program célja a hallgatókban rejlő tehetség kibontakoztatása, a mesterképzésre és doktori képzésre való bejutás elősegítése, illetve a tudományos és oktatói utánpótlás kinevelése a legtehetségesebb hallgatókból. A program szakmai és anyagi támogatást nyújt a tehetséges hallgatóknak, kutatásokban vesznek részt, ösztöndíjakban részesülhetnek, a programban való részvételért diplomamellékletet kapnak, előnyt élvezhetnek egyes pályázatoknál. A tehetséggondozó munka tutori rendszeren alapul, minden részt vevő hallgató munkáját egy-egy tutor oktató segíti,

---

¹ European Commission, COM (2011) 567.

irányítja. Mivel a DETEP bekapcsolódik más tehetséggondozó programokba is, a program hallgatói részt vesznek többek között a TDK-kon, szakkollégiumok munkájában.²

A Debreceni Egyetem mellett érdemes megemlíteni a Semmelweis Orvostudományi Egyetem tehetséggondozási programját. A SOTE-n 2007-ben indították el az egyetem korábbi professzoráról elnevezett Kerpel-Fronius Ödön Tehetséggondozó Programot. A program elsődleges célja, hogy az egyetemre bekerülő, illetve az ott tanuló tehetségeket felfedezze, és kiemelten foglalkozzon velük. A programba elsősorban a tanulmányi átlag, elért eredmények alapján kerülnek be hallgatók és doktoranduszok, mivel a program a PhD-hallgatókra is kiterjed. A programba a Tehetséggondozó Tanács által felállított egyetemi kiválósági listán szereplő magyar és külföldi hallgatók juthatnak be. A kiválósági listáról a Kerpel-Fronius Ödön Tehetséggondozó Programba a diákok személyes felvételi beszélgetés után kerülnek be. A programbeli hallgatóknak a Tehetséggondozó Tanács mentort biztosít, a kijelölt oktató koordinálja a hallgató munkáját. A hallgatók rendszeresen tájékoztatást kapnak tudományos és szakmai lehetőségekről, részesülhetnek az egyetem és szponzorok által biztosított ösztöndíjakban, lehetőséget kapnak külföldi tanulmányokra. A hallgatókat ebben a programban is ösztönzik a tudományos diákköri konferenciákon való részvételre, a szakkollégiumi munkára.³

A PhD-képzés szerepe

A felsőoktatás egyik fő dilemmája a tömegesedéssel áll kapcsolatban: a szélesebb rétegek felsőoktatási képzése szembehelyezkedett a korábbi elitképzéssel. A dilemmára a választ a képzés linearitásában találhatjuk. Ahogy Falus András az interjúban kiemelte, a BA-képzés a hallgatók szélesebb köreinek az alaptudását, műveltségét adja meg, az MA-n keresztül a PhD-képzésig haladva viszont egyre szűkebb rétegnek egyre specializáltabb tudást nyújtanak az egyetemek, így biztosítva az oktatói és kutatói utánpótlást is.

Az innovációk és újítások növelik az országok versenyképességét, ezért a nemzeti kormányzatok különösen nagy figyelmet fordítanak a mester-, doktori és posztdoktori képzésekre, ahol a jövő újítóit, kutatóit képzik. A kormányzatok a kutatások támogatásával növelik az országaik fejlődési kapacitását, ezért fontos a jó kutatók képzése, akik képesek változást hozni a munka világába (Goastellec és mtsai, 2012). Ezt a törekvést fogalmazta meg az EUA Doktori Program Projektje⁴ (2004–2005), amelynek keretében szoros együttműködést alakítottak ki az EHEA (European Higher Education Area) és az ERA (European Research Area) között. A projekt hozzájárult, hogy átgondolják a doktori képzés szerepét a tudásalapú társadalomban, harmonizálják az európai felsőoktatást és a kutatást, elfogadva, hogy a doktori hallgatók kezdő kutatók is egyben (EUA report, 2005).

² <http://detep.unideb.hu>

³ <http://kerpel.sote.hu>

⁴ A European University Association projektjében 22 ország 84 egyeteme 6 munkacsoportban vett részt.

Az Európai Kutatóegyetemek Szövetsége (The League of European Research Universities, LERU) szerint a doktori programoknak a legmagasabb szinten kell kutatókat képezniük, hogy hozzájáruljanak a gazdasági, társadalmi fejlődést elősegítő kutatásokhoz. Emellett a kutatóegyetemek kiemelt feladata a doktori hallgatók felkészítése arra, hogy vállaljanak szerepet a társadalmi változások irányításában. Ezért nemzetközi, interdiszciplináris és interszektoriális közegben kell a hallgatókat képezni (Bogle, 2010).

A PhD-fokozattal rendelkezők kompetenciái

A világ doktori képzésének megváltoztatásán dolgozó washingtoni hálózat, a CIRGE (Center of Innovation and Research in Graduate Education) három fő kompetenciacsoportot határozott meg:

1. Hagyományos kutatói készségek: egy tudományterület beható ismerete, elméleti keretek, kutatási tervek készítése, megfelelő kutatási módszerek használata, az eredmények publikálása. Ide sorolható meg a kritikai gondolkodás, az elemzési és szintetizálási készség.
2. Szakmai készségek: a kutatási eredmények kommunikálása nagyon különböző közönségeknek, multi-, transz- és interdiszciplináris csoportokban való munka, pályázatok írása, költségvetés készítése, vezetői készségek. A kutatóknak képesnek kell lenniük az elért eredmények társadalmi vonatkozásainak meghatározására, nem akadémiai közegben történő értelmezésére.
3. Kulturális készségek: egy PhD-fokozattal rendelkezőnek képesnek kell lennie nemzetközi csapatban dolgozni, kollaboratívan dolgozni multikulturális közegben (Nerad, 2012).

A doktori képzés trendjei a CDH⁵-felmérések tükrében

Az OECD-országok adatait figyelembe véve elmondható, hogy nemcsak a főiskolai, egyetemi hallgatók száma növekedett drasztikusan, hanem a doktori hallgatók száma is. Az OECD-adatok szerint 38%-os növekedés volt tapasztalható ezen a területen 2000 és 2009 között: 2000-ben 154 000 fő szerzett doktori fokozatot, míg 2009-ben 213 000. Természetesen a doktori fokozatok számának növekedése eltérő mértékű az OECD-országokban. Legdinamikusabban Portugáliában, Görögországban, Szlovákiában, Olaszországban és a Cseh Köztársaságban nőtt a doktori fokozattal rendelkezők száma. A doktori fokozattal rendelkezők aránya a korcsoportjukban Svájcban (3,4%) és Svédországban (3%) a legmagasabb (1. ábra).

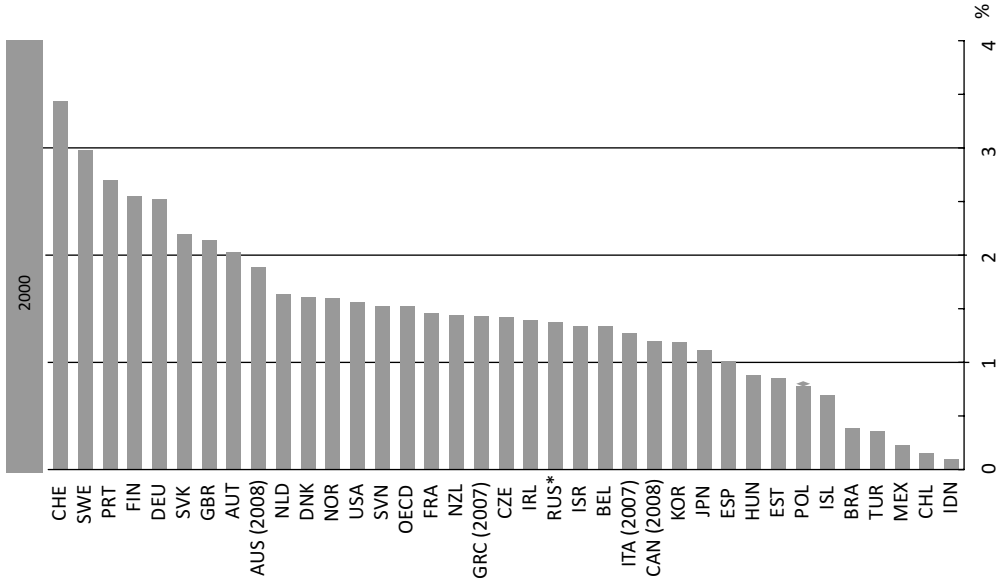
Természetesen nagy a különbség országonként és tudományterületenként is a doktori fokozattal rendelkezők számában. Az OECD országaiban a fokozatot szerzők számában az első vagy második terület a természettudományoké, a fokozatot szerzők legalább 20%-a itt végez a rendelkezésre

---

⁵ A Careers of Doctorate Holders Project az OECD, az UNESCO statisztikai intézete és az Eurostat közös felmérése a doktori fokozattal rendelkezők pályafutásáról. A projekt 2004-ben indult, 2007-ben és 2010-ben 25 ország bevonásával történt az adatfelvétel.

álló adatok alapján. A többi tudományterületen fokozatot szerzők aránya nagyon változatos képet mutat: Közép- és Kelet-Európában relatíve nagy a műszaki tudományok és az agrártudományok jelentősége, míg Németországban az orvostudomány, Ausztriában és Cipruson a társadalomtudományok kerültek az első helyre a doktori fokozattal rendelkezők arányában (Auriol, 2010).

1. ábra. A doktori fokozatot szerzők korcsoporthoz viszonyított %-os aránya 2000-ben és 2009-ben

Forrás: OECD, Education at a Glance 2011 * Forrás alapján nincs adat

1. táblázat. A doktori fokozattal rendelkezők tudományterületi megoszlása

	Természet-tudományok	Műszaki tudományok	Orvosi és egészségügyi tudományok	Mezőgazdasági tudományok	Társadalom-tudományok	Humán tudományok	Ismeretlen
Belgium	33,7	19,2	16,0	6,4	11,8	9,6	3,3
Bulgária	18,3	26,5	9,5	8,1	16,2	20,3	1,1
Horvátország	20,4	19,5	19,9	10,5	16,9	12,8	..
Dánia	20,9	24,7	23,6	9,2	10,7	10,9	..
Finnország	22,9	16,4	28,4	3,2	18,5	10,5	0,3
Magyarország	32,7	12,0	10,5	9,6	20,1	14,1	1,0
Izland	33,2	10,0	17,0	2,2	20,1	11,8	5,7
Izrael	41,8	9,4	9,1	1,9	24,1	12,5	1,2
Lettország	30,9	20,5	13,0	3,1	19,4	13,1	..
Litvánia	27,3	19,2	15,0	6,5	19,3	12,8	..

	Természet-tudományok	Műszaki tudományok	Orvosi és egészségügyi tudományok	Mezőgazdasági tudományok	Társadalom-tudományok	Humán tudományok	Ismeretlen
Málta	16,1	11,3	14,6	1,3	28,9	27,8	..
Hollandia	26,7	18,3	26,2	4,1	18,4	6,3	..
Norvégia	24,0	15,6	22,2	5,2	16,8	9,8	6,3
Lengyelország	26,6	20,1	11,0	7,7	17,8	16,8	..
Portugália	32,9	22,7	9,3	3,3	20,2	11,6	..
Románia	17,5	23,5	18,0	7,6	16,8	16,6	..
Oroszország	37,4	26,2	6,0	5,1	18,2	7,1	..
Szlovénia	27,1	21,6	12,6	6,0	19,8	12,5	..
Spanyolország	33,3	8,0	20,9	3,0	20,1	14,7	..
Svédország	18,0	19,8	24,3	2,4	11,9	7,3	16,3
Törökország	14,6	13,2	37,4	7,5	16,2	11,1	..

Forrás: OECD, based on OECD/UNESCO Institute for Statistics/Eurostat data collection on careers of doctorate holders 2010

A PhD-fokozattal rendelkezők elhelyezkedése

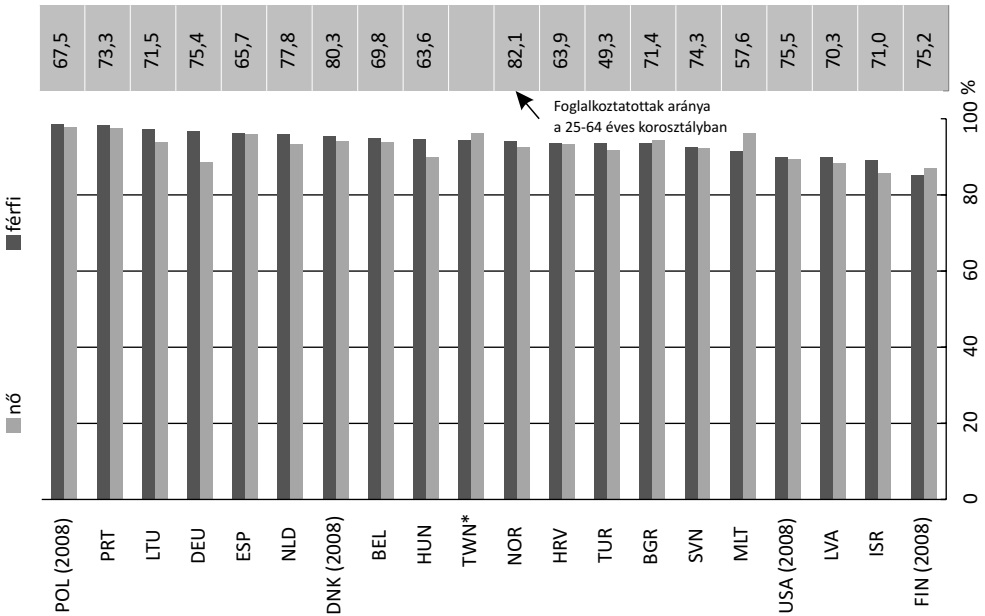
A CDH-felmérések idején a doktori fokozattal rendelkező aktív korúak döntő többsége rendelkezett munkával, a munkanélküliség aránya a legtöbb OECD-országban 2% körüli vagy jóval alatta volt, de a többiben sem haladta meg az 5%-ot (kivéve Lettország: 5,9%, Finnország: 7,6%). (2. ábra)

A legtöbben kutatóként dolgoznak, vannak országok, ahol az arányuk meghaladja a 75%-ot. A kutatók viszont leginkább a felsőoktatásban helyezkednek el, helyenként meghaladja a 60%-ot az arány. A kormányzati munka, illetve az üzleti szféra is vonzó cél, de a nonprofit szektorban elhelyezkedők aránya 10 % körüli, kivéve Hollandiát (18,5%).

A KSH kutatása

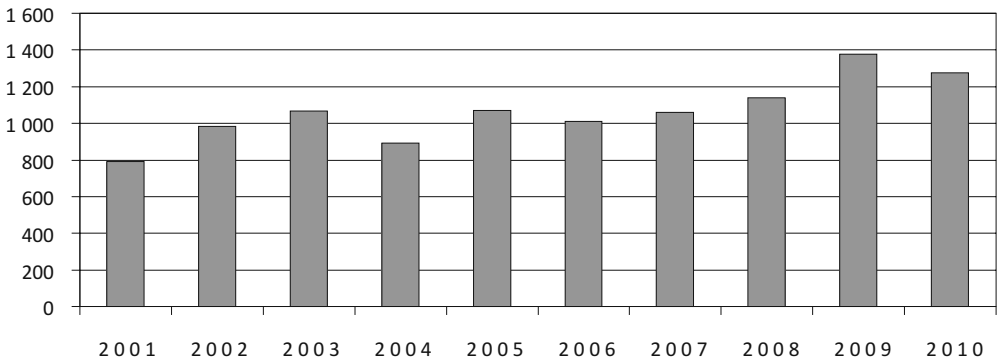
Magyarországon a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) és az MTA Kutatásszervezési Intézete országos szintű, nemzetközileg harmonizált adatfelvétele mérte fel a doktori fokozattal rendelkezők pályájának jellemzőit 2010-ben. (3. ábra)

2. ábra. A doktori fokozattal rendelkezők foglalkoztatási aránya

Forrás: OECD, based on OECD/UNESCO Institute for Statistics Eurostat data collection on careers of doctorate holders 2010 * Forrás alapján nincs adat

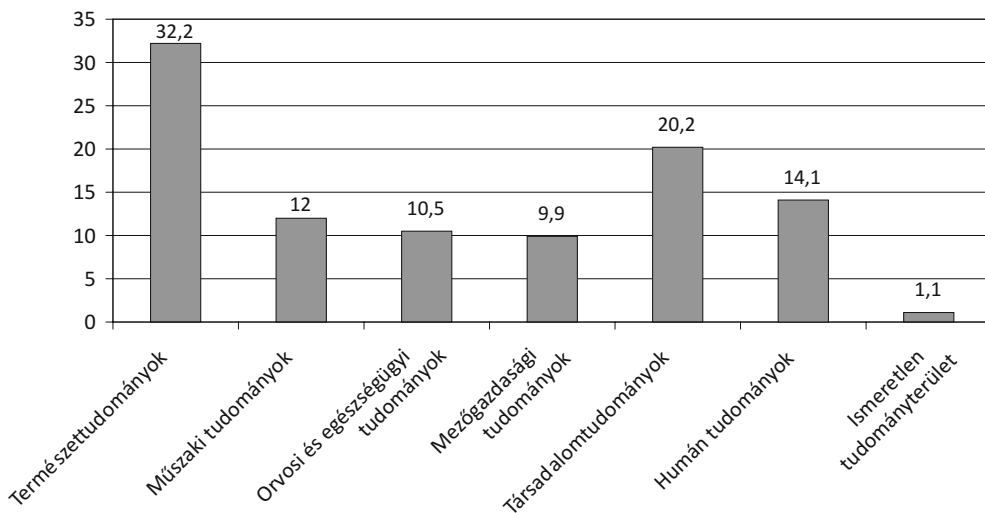
3. ábra. Doktori fokozattal rendelkezők száma

Forrás: KSH

A fokozattal rendelkezők 32%-a a természettudományok, 20,2%-a a társadalomtudományok területén szerzett minősítést, a tudományterületek adatai részben tükrözik az OECD trendjeit.

4. ábra. A doktori fokozatok megoszlása tudományterületenként

Forrás: KSH

A KSH adatfelvételének idejében a válaszadók 93,2%-ának volt munkája, az inaktívak aránya 5%, míg a munkanélküliek aránya 1% alatti volt. A munkanélküliség a humán tudományok területén fokozatot szerettek körében volt legnagyobb arányú (3%). A munkahellyel rendelkezők jelentős többsége a felsőoktatásban dolgozik (57,7%), a második helyen az állami szektor áll (31,8%), ezek az adatok összhangban vannak a CHD-kutatások adataival.

2. táblázat. A doktori fokozattal rendelkezők megoszlása elhelyezkedésük szektora szerint

Tudományterület	Vállalkozási szektor	Állami szektor	Felsőoktatási szektor	Egyéb oktatási szektor	Nonprofit szektor
Természettudományok	10,9	44,7	43,5	0,2	0,7
Műszaki tudományok	17,8	17,3	64,5	0,0	0,5
Orvosi és egészségügyi tudományok	6,9	24,0	63,4	0,0	5,7
Mezőgazdasági tudományok	7,4	24,1	64,8	0,6	3,1
Társadalomtudományok	5,4	27,5	65,0	0,0	2,1
Humán tudományok	0,9	30,7	67,0	0,0	1,4
Ismeretlen tudományok	33,3	16,6	50,0	0,0	0,0
Összesen	8,6	31,8	57,7	0,1	1,8

Forrás: KSH

A KSH 2010-es adatai alapján az adatfelvételt megelőző 10 évben a fokozattal rendelkezők kb. negyede töltött hat hónapnál több időt külföldön. Ez a fiatalabb generációnál jelentkezik magasabb arányban.

DPR-kutatások

2002-ben és 2006–7-ben került sor a doktori fokozattal rendelkezők pályakövetéses vizsgálatára. A kutatás részletesen feltérképezi a fokozatszerzést követő életutakat, a rendkívül változatos pályaképeket. Bár tudományterületenként eltérő életutakat látunk az eredmények szerint, mégis kiemelkedik a fokozattal rendelkezők kutatói, illetve egyetemi oktatói pályája. A DPR-kutatások a doktori fokozat megszerzésének hatásmechanizmusait vizsgálják a fokozat munkaerőpiaci értékére, a végzettek kapcsolatrendszerének alakulására és érvényesülésére vonatkozóan.

A doktori fokozat munkaerő-piaci értékét három dimenzióban vizsgálták: az egyéni életútban játszott szerepe, munkahelyi tapasztalatok és a fokozat általános jelentőségével összefüggő attitűdök szempontjából. A válaszadók nagy többsége pozitívan értékelt a doktori fokozat megszerzését a szakmai karrierjük szempontjából (66,7% szerint teljes mértékben, 27,3% szerint inkább megérte megszerezni a fokozatot). Az eredmények azt mutatják, hogy a versenyszférában kevésbé, inkább csak a kutatással-fejlesztéssel foglalkozó cégek ismerik el a PhD-fokozatot, szemben a tudományos élettel, ahol a karrier alapja a doktori fokozat. A munkaerő-piaci pozíciót, a szakmában való elhelyezkedést tekintve szintén pozitívak a vélekedések, de arányaiban sokkal kevesebben jelölték a teljes mértékben megérte választ (44,6%, inkább megérte: 40,9%). A várakozásokkal szemben a válaszadók 60,3%-a érezte úgy, hogy megérte fokozatot szerezni anyagi, egzisztenciális szempontból, ebből 26,1% választotta a teljes mértékben megérte lehetőséget. A hazai, szerényebb fizetések kontextusában értelmezendő az inkább pozitív válasz, mivel valószínűleg a lefelé fordítottak külföldön helyezkedhettek el. A kapcsolatrendszerek szerepét tekintve a karrierépítésben az eredmények azt mutatják, hogy az alapképzésnél említett kapcsolatok és azok fontossági sorrendje nem mutat jelentős különbséget a doktori képzésnél felsoroltaktól. Ez erősíti a karrierépítés felsőoktatáson átívelő folytonosságának előfeltételezését. A kapcsolatok közül kiemelkedik az oktatók szerepe (62,5%), viszont itt nem az oktatók inspiráló hatásáról van szó, hanem a kapcsolat elhelyezkedésben játszott szerepéről. A munkaerő-piaci kapcsolatokat nézve a műszaki tudományok doktori hallgatói építettek ki leginkább érvényesülést segítő kapcsolatokat (21,4% szemben a bölcsészek 1,9%-ával) (Fábri, 2008).

Az egyetemi tehetséggondozás távlatai

A felsőoktatás tehetséggondozását sokféle oldalról lehet megközelíteni. Pszichológiai szempontból a hallgatók képességeinek kibontakoztatását, a kiváló hallgatók sikeres pályafutásának elősegítését érdemes kiemelni, nem véletlenül foglal magába személyiségfejlesztést és karrier-tanácsadást is a tehetséggondozó programok többsége. Az oktatásszervezést tekintve az intézmények képzési programjukkal, korszerű tudást biztosító, képességfejlesztő kurzusaikkal támogathatják a tehetségeket. Az egyetemeken, főiskolák életében fontos szerepet játszanak a tehetséggondozással foglalkozó szervezetek, bizottságok: kari, intézeti TDK-bizottságok, szakkollégiumok mellett egyre több helyen található tehetséggondozási programot megvalósító szakmai csoportok, amelyek felkészítik a hallgatókat a tudományos életre, kutatói pályára.

A LERU mottója: „It is talent more than technology that society or business needs from universities”.⁶ A legtöbb európai kutató karrierje az egyetemeken indult, az egyetemek formálták attitűdjeiket, világlátásukat. Tehát az egyetemek fő szerepe az, hogy biztosítsák a lehetőséget a tehetségeknek, hogy növelhessék kreativitásukat, ambícióikat, inspirációt kapjanak. Az egyetemek elsődleges feladata egy új, kreatív generáció képzése, akik hozzájárulnak a társadalmi fejlődéshez (Bogle, 2010).

Hivatkozások

- Auriol, L. (2010): Careers of doctorate holders: Employment and mobility patterns. *STI Working Paper* 2010/4. Paris: OECD.
- Bogle, D. (2010): Doctoral degrees beyond 2010: Training talented researchers for society. *LERU* March 2010.
- Doctoral Programmes for the European Knowledge Society. Report on the EUA Doctoral Programmes Project 2005.
- Fábrí I. (2008): Doktoráltak a munkaerőpiacon. A PhD-fokozat szerepe a szakmai karrierépítésben. In: Fábrí I., Horváth T., Kiss L., Nyerges A. (szerk.): *Diplomás pályakövetés I. Hazai és nemzetközi tendenciák*. Budapest: Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhasznú Társaság – OFIK, 83–98. http://www.felvi.hu/index.ofi?mfa_id=483&hir_id=10040
- Goastellec, G.; Park, E.; Ates, G.; Toffel, K. (2012): Academic markets, academic careers: where do we stand? In: Kehm, B.; Teichler U.: *The academic profession in Europe. New tasks, new challenges*. Springer.
- Khem, B. M. (2006): *Doctoral education in Europe and North America: a comparative analysis*. The formative years of scholars. London: Portland, 67–78.
- Központi Statisztikai Hivatal (2011): A doktori fokozattal rendelkezők életpályája. *Statisztikai Tükör* V/19.
- Nerad, M. (2010): Globalization and the Internationalization of Graduate Education: A Macro and Micro View. *Canadian Journal of Higher Education* 40/1, 1–12.
- Nerad, M. (2012): Conceptual Approaches to Doctoral Education: A Community of Practice. *Alternation* 19/2, 57–72.
- OECD (2011): New doctorate graduates. In: *OECD Science, Technology and Industry Scoreboard 2011*. OECD Publishing. http://dx.doi.org/10.1787/sti_scoreboard-2011-12-en
- OECD (2012): *The contribution of doctoral graduates to innovation and the economy: Developing the statistical evidence*. Key Findings of the OECD – KNOWINNO Project on the Careers of Doctorate Holders. OECD Publishing.

---

⁶ www.leru.org

Törvények, rendelkezések

2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról

24/2013. (II. 5.) korm. rendelet a nemzeti felsőoktatási kiválóságról

European Commission, COM (2011) 567: Supporting growth and jobs – an agenda for the modernisation of Europe's higher education systems

Nemezkesztő tanfolyam nyári tábora, Nádudvar – szőnyegkészítés
fotó: *Vetró Mihály*